

SUI8. Forsøg med demensvenlig bydel i Vanløse

Budgetønsket er bestilt af Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Baggrund

Ifølge Nationalt Videnscenter for Demens forventes antallet af borgere med demens i Københavns Kommune at stige fra 5.000 i dag til 6.500 i 2030. Der er derfor et stigende behov for at øge kendskab til demens og videreudvikle indsatser for borgere med demens.

I en demensvenlig bydel kender borgerne de tidlige tegn på demens, og ved hvor og hvordan man kan få hjælp til at handle på symptomerne. Ligeledes kender naboen, butiksmedarbejderen, kommunens ansatte og den forbipasserende på gaden de udfordringer, som demens medfører, og ved hvordan enkle handlinger kan gøre en forskel i demensramtes hverdag. Borgere med demens vil i en demensvenlig bydel opleve opbakning til at kunne fortsætte et meningsfuldt hverdagsliv og eksempelvis fortsætte med at deltage i lokale fritids- og kulturaktiviteter. Dette vil mindske risikoen for ensomhed og isolation, fordi den demensramte og dens pårørende kan fortsætte hverdagslivet, hvor de bor.

Indhold

Formålene med at forsøge at skabe en demensvenlig bydel er dels, at biblioteket, sundhedshuset, den lokale café, supermarkedet, idrætshallen og parken skal opleves som trygge og inkluderende steder at opholde sig, og dels at det skal være lettere at finde rundt i byrummet og komme rundt med offentlig transport. Bydelsforsøget skal endvidere være med til at fremme viden og skabe opmærksomhed om demens. Forsøget vil bygge på erfaringer fra andre byer, som har arbejdet med demensvenlighed, som fx Crawley i England.

Forsøget foreslås gennemført i Vanløse, idet det er en bydel med mange ældre og Vanløse har desuden et velindrettet lokalmiljø. På sigt er det meningen, at forsøget vil kunne udfoldes til hele København, sådan at København kan karakteriseres som en demensvenlig kommune. Ved at begynde med et afgrænset forsøgsområde har forvaltningen mulighed for at evaluere og målrette indsatsen løbende.

I forsøgsperioden udvikles og etableres partnerskaber mellem kommunens egne institutioner i byområdet (eksempelvis plejehjem, bibliotek, sundhedshus, ældreklubber, lokaludvalg, børneinstitutioner og skoler) og civilsamfundsaktører som privatpraktiserende læger, supermarkeder, apoteker, banker, træningscentre, lokale foreninger mv. Desuden vil Ældrerådet blive inddraget aktivt i projektet blandt andet som medlem i en referencegruppe eller lignende.

Forsøgets konkrete indsatser inkluderer bl.a.

- Borger- og temamøder på tværs af offentlige og private aktører, fx mellem de lokale forretninger og borgere med demens og deres pårørende
- Etablering af lokalt panel med borgere med demens og deres pårørende, som kan bidrage til udvikling af indsatser og sparring undervejs
- Udarbejdelse af kampagnemateriale til at skabe opmærksomhed i bybilledet og fakta-materiale til brug for involverede aktører
- Partnerskaber med kommunale institutioner og større supermarkeder, butikskæder, trafikelskaber, hvor ansatte uddannes i demensvenlig adfærd
- Øge antallet af frivillige, som kan være demensvenner og understøtte kommunens indsatser, det betyder konkret at kommunen forsøger at hverve flere frivillige i lokalmiljøet

- Demensvenlige aktiviteter, som afholdes af kommunen eller frivillige og tilbud målrettet borgere med demens og deres pårørende.
- Pulje til undersøgelse af behov og muligheder for initiativer, som kan understøtte bedre tilgængelighed i byrummet – fx tydelig skiltning, bedre belysning, og markering af fortove. Det vil i denne forbindelse også undersøges, hvordan bydelens ældre- og plejeboliger kan udvikles/tilpasses til borgere med demens, fx øge brugen af kontrastfarver på vægge og møbler.

Forsøget vil ikke kun gavne borgere med demens og deres pårørende, men også andre udsatte grupper i lokalmiljøet, som fx svage ældre eller borgere med handicap.

Forsøg med demensvenligt byområde forløber over tre år (2020, 2021 og 2022), hvorefter det evalueres. Evalueringen vil blive forelagt Sundheds- og Omsorgsudvalget medio 2022 med henblik på at drøfte, om forsøgets indsatser helt eller delvist skal udbredes til andre dele af byen.

Forventet adfærdsmæssig effekt og opfølgning

Målet med at skabe en demensvenlig bydel er, at mennesker med demens og deres pårørende kan fortsætte med at leve et meningsfuldt liv i eget hjem og på trods af sygdom forblive en del af lokalsamfundet. Det er vanskeligt at måle forsøgets samlede effekt, derfor vil forsøget arbejde med to typer af opfølgning, jf. tabel 1.

Tabel 1 – Oversigt over målsætning for adfærdseffekter og evaluering i budgetønsket

Målgruppe	Indsats	Målsætning for adfærdseffekt for borger eller virksomhed	Evaluering af indsatsen
Borgere med demens og deres pårørende	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere partnerskaber • Hverve frivillige • Tilbyde kompetenceudvikling • Skabe et mere demensvenligt byrum 	Målsætningen er borgere med demens og de pårørende oplever et mere demensvenligt lokalområde. Det er muligt gennem etablering af partnerskaber, flere frivillige, uddannelse og fysiske ændringer i boformer og byrum.	<p>Aktivitetsdata, hvor antallet af partnerskaber, initiativer, borgerarrangementer mm registreres.</p> <p>Borgernes oplevelser af de konkrete initiativer.</p>

Økonomi

Der søges om midler til opsøgende projektmedarbejdere, udarbejdelse af materiale og oplysningskampagner og annoncering, midler til borgermøder, lokaleleje og frivilligmøder, midler til uddannelse af frivillige og samarbejdspartnere, samt pulje til mindre forbedringer i byrummet i 2020, 2021 og 2022.

Tabel 2 – Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. – 2020 p/l)	Styringsområde	2020	2021	2022	2023	I alt
Ansættelse af opsøgende projektmedarbejdere og evaluering	Service	900	900	1.100		2.900
Kampagnemateriale – annoncering	Service	100	100	100		300
Borgermøder, aktiviteter	Service	100	100	100		300
Kompetenceudvikling	Service	100	100			200

Pulje til byrums- og boligforbedringer af byrummet	Anlæg	500				500
Udgifter i alt		1.700	1.200	1.300		4.200

Risikovurdering

Forsøget med at skabe en demensvenlig bydel kræver stærk lokal forankring og opbakning samt samarbejde med mange forskellige aktører, som skal bidrage med indsatser på hvert sit felt for at lykkes med at skabe en demensvenlig bydel. Kommunen kan ikke løfte indsatsen alene, hvorfor der kan være risiko for, at de igangsatte initiativer ophører, når projektperioden udløber.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3 – Udgifter til service

(1.000 kr. – 2020 p/l)	Udvalg	Bevilling	Indtægt/Udgift (I/U)	2020	2021	2022	2023	I alt
Serviceudgifter	SOU	Ældre	U	1.200	1.200	1.300		3.700
Udgifter i alt				1.200	1.200	1.300		3.700

Tabel 4 – Udgifter til anlæg

Anlæg (1.000 kr. – 2020 p/l)	Udvalg	Bevilling	Indtægt/Udgift (I/U)	2020	2021	2022	2023	I alt	*
Anlægsudgift	SOU	Anlæg	U	500				500	*
Anlægsudgifter i alt				500				500	*

Øvrige tekniske oplysninger

Tabel 5 - Bydel

Bydækkende? (Hvis forslaget er bydækkende sættes kun kryds her)					
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby		Amager Øst
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	X	Amager Vest

Høring

Tabel 6

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej	Ikke relevant
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID			
IT-projekt (KIT)			X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere afsat midler til indsatsen.